

Na mocy przepisu art. 304⁵ Kodeksu pracy osoby do ukończenia przez nie 16 lat mogą wykonywać pracę. Jest to jednak możliwe wyłącznie na rzecz podmiotu prowadzącego działalność kulturalną, artystyczną, sportową lub reklamową za zgodą przedstawiciela ustawowego lub opiekuna dziecka, a także zezwoleniem właściwego inspektora pracy. Przepis art. 304⁵ nakłada obowiązek wyrażenia zgody przez inspektora pracy także w przypadku podejmowania przez dziecko zatrudnienia na podstawie umowy cywilnoprawnej. Także do cywilnoprawnych umów mają zastosowanie ograniczenia, co do dziedziny, w której będzie mogło być przez dziecko wykonywane inne zajęcie zarobkowe.

Unormowanie to jest zgodne z art. 65 ust. 3 Konstytucji, który nie wprowadza absolutnego zakazu zatrudniania dzieci. Konstytucja dopuszcza, bowiem zatrudnianie dzieci w formach i charakterze określonym ustawowo, wskazując jedynie, że zatrudnienie to nie może mieć charakteru stałego.

Podjęcie pracy lub innego zajęcia zarobkowego przez dziecko (zawarcie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej) musi każdorazowo zostać poprzedzone wydaniem przez właściwego inspektora pracy (por. zarządzenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 września 2001 r. w sprawie ustalenia siedzib i zakresu właściwości terytorialnej okręgowych inspektoratów pracy, M.P. Nr 34, poz. 549) stosownego zezwolenia dla podmiotu, o którym mowa w art. 304⁵ § 1 Kodeksu pracy. Z wnioskiem o wydanie tego zezwolenia występuje podmiot prowadzący działalność kulturalną, artystyczną, sportową lub reklamową. Do wniosku muszą być załączone dokumenty określone w art. 304⁵ § 4 Kodeksu. W stosunku do dzieci, które podlegają obowiązkowi szkolnemu, który to rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 6, 7 lat, oraz trwa z reguły do ukończenia przez dziecko 15 roku życia (art. 15 ust. 2 w zw. z art. 9 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, tekst jedn. Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.), do wniosku powinna być także dołączona opinia dyrektora szkoły, do której dziecko uczęszcza, dotycząca możliwości wypełniania przez nie tego obowiązku w czasie wykonywania pracy lub innych zajęć zarobkowych. Wniosek taki zgodnie z art. 304⁵ Kodeksu pracy powinien zawierać:

- 1) dane osobowe dziecka i jego przedstawiciela ustawowego lub opiekuna,
- 2) oznaczenie podmiotu prowadzącego działalność, który zamierza zatrudnić dzieci,
- 3) określenie rodzaju pracy lub innych zajęć zarobkowych, które będzie wykonywać dziecko,
- 4) określenie okresu wykonywania przez dziecko pracy lub innych zajęć zarobkowych.

Do wniosku powinna być dołączona zgodnie z art. 304⁵ § 4 Kodeksu pracy także:

- 1) pisemna zgoda przedstawiciela ustawowego lub opiekuna dziecka na wykonywanie przez dziecko pracy lub innych zajęć zarobkowych,
- 2) opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej dotycząca braku przeciwwskazań do wykonywania przez dziecko pracy lub innych zajęć zarobkowych,
- 3) orzeczenie lekarza stwierdzające brak przeciwwskazań do wykonywania przez dziecko pracy lub innych zajęć zarobkowych,

4) jeżeli dziecko podlega obowiązkowi szkolnemu - opinia dyrektora szkoły, do której dziecko uczęszcza, dotycząca możliwości wypełniania przez dziecko tego obowiązku w czasie wykonywania przez nie pracy lub innych zajęć zarobkowych.

Powyższe załączniki winny być dołączone w oryginałach na oddzielnych dokumentach (zgoda rodziców, orzeczenie lekarskie, opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej, opinia dyrekcji szkoły).

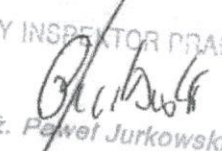
Opinię wydaje poradnia pedagogiczno-psychologiczna, zgodnie z §4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczególnych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 199 z późn. zm.). Ważność opinii uzależniona jest od czasu trwania pracy lub innych zajęć zarobkowych dziecka na rzecz podmiotu prowadzącego działalność kulturalną, artystyczną, sportową lub reklamową. Przepisy prawa oświatowego nie regulują kwestii możliwości istnienia opinii poradni psychologiczno-oświatowej na pewien typ zajęć zarobkowych. Opinia powinna być wydana dla każdego dziecka bez względu na jego wiek. Opinia powinna zostać wydana na druku poradni.

Orzeczenie lekarskie w efekcie przeprowadzonego badania profilaktycznego wydaje lekarz np. na drukach własnych, obowiązujących w danym podmiocie leczniczym – brak jednoznacznego na tą chwilę stanowiska Ministerstwa Zdrowia na jakim druku takie orzeczenie/zaświadczenie powinno zostać wydane. Nie mniej jednak takie orzeczenie/zaświadczenie powinno zawierać: dane dziecka, kto je wydaje i wskazywać jednoznacznie cel jego wydania. Wskazane jest aby lekarz wskazał termin/ważność takiego dokumentu.

Orzeczenie dopuszcza do pracy lub innych zajęć o charakterze artystyczno-kulturalno-reklamowym. Takie orzeczenie, które wydaje się w formie zaświadczenia zachowuje aktualność w okresie w nim wymienionym (nie dłużej niż 12 miesięcy). Zaświadczenie o ogólnym stanie zdrowia nie ma mocy prawnej.

Opinia dyrektora szkoły (a nie zgoda), o której mowa w art. 304⁵ § 4 pkt 4 Kodeksu pracy ma dotyczyć możliwości lub braku możliwości pogodzenia obowiązku szkolnego z konkretnymi zajęciami zarobkowymi. Opinia zachowuje aktualność w okresie w nim wymienionym.

Właściwy inspektor pracy wydaje zezwolenie na wniosek podmiotu określonego w tym przepisie.

STARSZY INSPEKTOR PRACY

mgr inż. Paweł Jurkowski